

Vardø - et fugleparadis

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

*F*or fugleinteresserte er byen og øya Vardø et paradis. Få, om noen byer i verden, har et så yrende fugleliv så nært inntil bebyggelsen. Rett på utsiden av Vardø ligger øyene Hornøya og Reinøya (se eget faktaark) som huser store sjøfuglkolonier. På innsiden ligger Bussesundet der tusenvis av ender samles. Havneområdet tiltrekker seg store mengder måker, og det finnes gode områder for spurvefugler og vadere. Rovfugler og joer sees ofte jaktende rundt øya.

Vardø er Norges østligste by med lange fiske- og handelstradisjoner. Stadig flere fuglefolk og fotografer fra hele verden oppdager denne unike og spektakulære byen. Selv om fuglefjellene trekker de fleste folkene, er hele øya spennende. Beliggenheten gjør at de fleste sensasjonelle rariteter kan dukke opp. Noen av de mest spesielle observasjonene er kortnebbekasinsnipe, amerikandlo, gravingemåke, Brilleærugl (2), hvitvingelerke og flekkdverglerke (Hornøya).

Beste besøkstid

Helt fra siste halvdel av februar til oktober er det verdt å besøke denne utposten. Den beste perioden er fra slutten av mars til midten av juli. Ulike arter kan

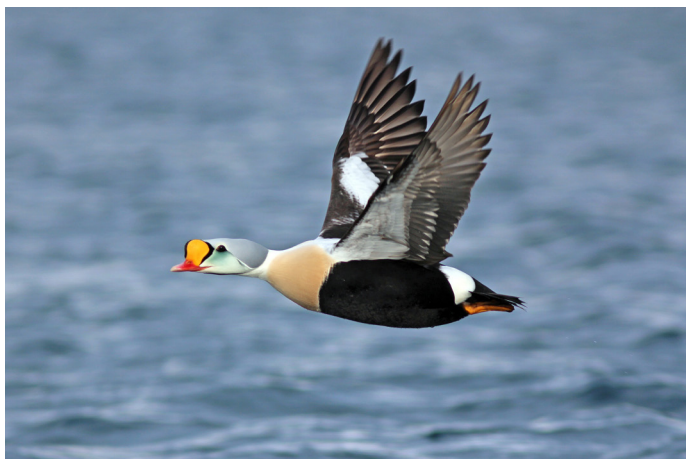
observeres gjennom året, så dette er et sted man bør besøke flere ganger.

Habitat og observasjonsarter

Vegetasjonen på Vardø er frodigere enn på fastlandet. Årsaken er at det ikke er noe beitetrykk av reinsdyr på øya. Inne på øya finnes områder med en del vier, og enkelte hager har også noe høyere vegetasjon. En av de mest spennende lokalitetene på øya er Sunddammen. Den ligger rett nedenfor den gamle festningen. Dette er den beste lokaliteten på øya for vadere og spurvefugler. Det er et lett oversiktlig område med en liten bukt og frodige vierkjerr. Temmincksnipe, sivsanger, polarsisik og lappiplerke er vanlige hekkefugler. I de fleste år finnes det også en koloni med rødnebbterne. Den

Vardø er Norges østligste by og har et fantastisk fugleliv

Praktærfugler samles i tusenvis rundt Vardø fra februar til april. Bildet viser en voksen hann.

grunne bukten brukes mye av rastende vadefugler under trekket. Sandlo og myrsnipe er de vanligste vadefuglene, men flere andre arter kan også påtreffes. Dvergsnipe, tundrasnipe, brushane og svømmesnipe er arter man kan forvente å finne her.

Fra slutten av februar til midten av april samles titusener av ærfugler og praktærfugler i store flokker rundt Vardø. Dette er noe av det mest fantastiske synet Varanger kan by på. Tusenvis av haveller og alkefugler samles også i denne perioden. I tillegg finnes det hundrevis av stellerender som ofte ligger nærmere land, ofte helt inne i havneområdet. Også flere hundre polarmåker og noen få grønlandsmåker oppholder seg i området. Disse artene kan også oversomre. Store flokker med fjæreplytt holder seg langs kysten, og er den eneste vadefuglen som overvintret langs Finnmarksysten.

Snøspurven er den første spurvefuglen som ankommer om våren. De første kommer i slutten av mars og utover i april, og i løpet av mai samles de i store flokker på snøfrie områder langs kysten.

Flere utstikkere rundt øya er verdt å oppsøke. Fra Hasselneset ser man over til Reinøya og fuglefjellet på Hornøya. Herfra kan man se alle alkefuglene, inkludert polarlomvi. På nordsiden av øya stikker Skagen ut. Her er det god utsikt over havet, og dette er også den beste plassen på øya for å observere sjøfugltrekket. Spesielt i mai passerer lommer og joer i store mengder. Bergirisk hekker også i dette området. Steilneset og Gullringneset er gode lokaliteter for å se flokkene av ender og alkefugler som ligger på østsiden av øya.

Adkomst

Fra fastlandet går det en undersjøisk tunell til Vardø. Den kommer opp i Austerviken. Herfra kan man kjøre nordover til Hasselneset eller sørover til Gullringneset. Ved å gå ut på moloene kan havneområdet sjekkes fra begge sider.

Hurtigruten legger til i Vardø daglig. Flyplassen, som ligger rett på landsiden av tunnelen, har daglige avganger til Kirkenes som igjen korresponderer med fly til Oslo. Det er flere overnattingsmuligheter, både hotell og enklere alternativer. Havnevesenet kjører daglige turer ut til Hornøya.

Annen info

Den røffe byen har fått et estetisk løft de siste årene med mye kreativ gatekunst. Fugleskjul er satt opp på Steilneset og på yttersiden ut mot Skagen. Det eneste området der det ikke er tillatt å bevege seg er i militærområder på østsiden av øya.

Faktaarket er laget av Anders Faugstad Møland

Alle foto: © Anders Faugstad Møland

Sunndammen er den mest spennende lokaliteten for vadere og spurvefugl